

Συμβούλιο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2025
(OR. en)

10274/25
ADD 8

Διοργανικός φάκελος:
2025/0163(NLE)

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	13 Ιουνίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 308 annex
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρείας δέσμης συμφωνιών για την εδραίωση, εμβάθυνση και διεύρυνση των διμερών σχέσεων με την Ελβετική Συνομοσπονδία και σχετικά με την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2025) 308 - Annex 8.

Συνημμ.: COM(2025) 308 annex

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 8

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρείας δέσμης συμφωνιών για την εδραίωση, εμβάθυνση και διεύρυνση των διμερών σχέσεων με την Ελβετική Συνομοσπονδία και σχετικά με την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα

ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, καλούμενη στο εξής «Ένωση»,

και

Η ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ, καλούμενη στο εξής «Ελβετία»,

στο εξής καλούμενες «συμβαλλόμενα μέρη»·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τους στενούς δεσμούς μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ευρεία δέσμη διμερών συμφωνιών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών η οποία αποσκοπεί στη σταθεροποίηση και στην ανάπτυξη των διμερών τους σχέσεων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής της Ελβετίας στην εσωτερική αγορά·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία των δράσεων που συμβάλλουν στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ένωση, οι οποίες θα πρέπει να αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της συνεχούς και ισόρροπης ενίσχυσης των οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της και της Ελβετίας, με παράλληλη αντιμετώπιση των σημαντικών κοινών προκλήσεων·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ της Ελβετίας και των κρατών-εταίρων στο πλαίσιο της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας βασίζεται και καθοδηγείται από κοινές αξίες, αρχές χρηστής διακυβέρνησης και κοινή δέσμευση για μηδενική ανοχή στη διαφθορά,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Στόχοι

Στο πλαίσιο της ευρείας δέσμης διμερών συμφωνιών, τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται τον γενικό στόχο της συμβολής στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ένωση.

Κατά συνέπεια, η τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεχούς και ισόρροπης ενίσχυσης των οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της και της Ελβετίας, με παράλληλη αντιμετώπιση των σημαντικών κοινών προκλήσεων.

ΑΡΘΡΟ 2

Αντικείμενο

1. Η παρούσα συμφωνία θεσπίζει τη βάση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 1.
2. Η τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας συμπληρώνει τα μέτρα της Ένωσης και των κρατών μελών της στον τομέα της συνοχής και των δράσεών τους για την αντιμετώπιση των σημαντικών κοινών προκλήσεων.

ΑΡΘΡΟ 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «κατάλογος συμφωνιών»: οι ακόλουθες συμφωνίες:
- i) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999·
 - ii) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999·
 - iii) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999·
 - iv) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999·
 - v) Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της ελβετικής συνομοσπονδίας, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999·

- vi) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης, που υπογράφηκε στ[...] στις [...].
 - vii) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα, που υπογράφηκε στ[...] στις [...].
 - viii) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την ηλεκτρική ενέργεια, που υπογράφηκε στ[...] στις [...].
 - ix) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία, που υπογράφηκε στ[...] στις [...]. και
 - x) Πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων για τη δημιουργία κοινού χώρου ασφάλειας των τροφίμων, που υπογράφηκε στ[...] στις [...].
- β) «περίοδος συνεισφοράς»: το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο χορηγείται η συγκεκριμένη χρηματοδοτική συνεισφορά από την Ελβετία·
- γ) «περίοδος εκτέλεσης»: το χρονικό πλαίσιο κατά το οποίο πρέπει να εκτελεστεί μια συγκεκριμένη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας και να εκταμιευθούν τα κονδύλια· κάθε περίοδος εκτέλεσης διαρκεί τουλάχιστον δέκα έτη·
- δ) «κράτος-εταίρος»: κράτος μέλος της Ένωσης που επωφελείται από την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας σε συγκεκριμένη περίοδο συνεισφοράς·

- ε) «κράτη-εταίροι στον τομέα της συνοχής»: τα κράτη μέλη της Ένωσης με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (στο εξής: ΑΕΕ), μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, που δεν υπερβαίνει το 90 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της Ένωσης σε μονάδες αγοραστικής δύναμης για την ίδια περίοδο αναφοράς. Η περίοδος αναφοράς για τα δεδομένα που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιείται για να καθοριστεί η επιλεξιμότητα των κρατών μελών της Ένωσης στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής της Ένωσης, όπως ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της σχετικής περιόδου συνεισφοράς·
- στ) «μέτρο στήριξης»: πρόγραμμα ή έργο που υλοποιείται με τη στήριξη συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας.

ΑΡΘΡΟ 4

Πλαίσιο που διέπει την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας

1. Η τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας διαρθρώνεται βάσει διαδοχικών περιόδων συνεισφοράς.

Κάθε περίοδος συνεισφοράς αρχίζει δύο έτη μετά την έναρξη της περιόδου την οποία καλύπτει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ένωσης (στο εξής: ΠΔΠ). Η διάρκειά της ισούται με τον αριθμό των ετών που καλύπτονται από το ΠΔΠ με το οποίο σχετίζεται.

2. Για κάθε περίοδο συνεισφοράς ισχύουν τα εξής:

- α) Η Ελβετία δεσμεύεται να παρέχει χρηματοδοτική συνεισφορά η οποία καθορίζεται βάσει του παραρτήματος Ι.

- β) Για την εκπλήρωση της δέσμευσης που αναλαμβάνεται σύμφωνα με το στοιχείο α), τα συμβαλλόμενα μέρη συνάπτουν νομικά μη δεσμευτικό μνημόνιο συμφωνίας το αργότερο 12 μήνες πριν από τη λήξη της τρέχουσας περιόδου συνεισφοράς.

Για τον σκοπό αυτόν, η μεικτή επιτροπή αρχίζει συζητήσεις το αργότερο 36 μήνες πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου συνεισφοράς.

Σε κάθε μνημόνιο συμφωνίας προσδιορίζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- i) το ύψος της συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας, το οποίο καθορίζεται βάσει της παραγράφου 1 του παραρτήματος Ι·
- ii) τα ειδικά ανά χώρα κονδύλια στον τομέα της συνοχής σύμφωνα με το προσάρτημα 2 του παραρτήματος Ι·
- iii) τους θεματικούς τομείς για τη συγκεκριμένη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στον τομέα της συνοχής·
- iv) όταν ένα ποσοστό συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας προβλέπεται να διατεθεί για την αντιμετώπιση άλλων σημαντικών κοινών προκλήσεων· τις σημαντικές κοινές προκλήσεις που έχουν προσδιοριστεί· τους αντίστοιχους θεματικούς τομείς τους· τα κριτήρια για την επιλογή των κρατών-εταίρων που επηρεάζονται από τις κοινές προκλήσεις που προσδιορίστηκαν· και την κατανομή μεταξύ των κονδυλίων που διατίθενται στον τομέα της συνοχής και των κονδυλίων που διατίθενται για τις κοινές προκλήσεις που προσδιορίστηκαν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παραρτήματος Ι·

- ν) γενική περιγραφή του προβλεπόμενου περιεχομένου των ειδικών ανά χώρα συμφωνιών μεταξύ της Ελβετίας και των κρατών-εταίρων (στο εξής: ειδικές ανά χώρα συμφωνίες)·
 - vi) τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο γ).
- γ) Αν το μνημόνιο συμφωνίας δεν συναφθεί εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β) πρώτη περίοδος, εφαρμόζεται το άρθρο 16. Σε περίπτωση υποβολής της διαφοράς στο διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 2, το διαιτητικό δικαστήριο εξακριβώνει αν τα συμβαλλόμενα μέρη ενήργησαν καλόπιστα κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που αναφέρονται στο στοιχείο β) προκειμένου να εκπληρώσουν τη δέσμευση που προβλέπεται στο στοιχείο α).

ΑΡΘΡΟ 5

Ειδικές ανά χώρα συμφωνίες και περαιτέρω μέτρα στήριξης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το μέρος II, καθώς και σύμφωνα με τα στοιχεία που ορίζονται στο μνημόνιο συμφωνίας, η Ελβετία συνάπτει ειδικές ανά χώρα συμφωνίες με τα κράτη-εταίρους και, κατά περίπτωση, προετοιμάζει περαιτέρω μέτρα στήριξης υπό τη διαχείρισή της ή με τη μορφή συνεισφορών σε σχετικά χρηματοδοτικά μέσα.
2. Οι ειδικές ανά χώρα συμφωνίες λαμβάνουν υπόψη τις πολιτικές της Ένωσης και τα εθνικά στρατηγικά πλαίσια για τις επενδύσεις στο πλαίσιο της συνοχής πολιτικής της Ένωσης που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή).

3. Στις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες καθορίζονται ιδίως τα εξής: η κατανομή των κονδυλίων μεταξύ θεματικών τομέων· τα μέτρα στήριξης· οι δομές διαχείρισης και ελέγχου· οι ισχύουσες συνθήκες· και οι αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους-εταίρου. Περιλαμβάνονται επίσης ειδικοί κανόνες σχετικά με τη διαδικασία και τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 5.

4. Για κάθε περίοδο συνεισφοράς, τα ειδικά ανά χώρα κονδύλια στον τομέα της συνοχής δεσμεύονται επίσημα προς διάθεση στα κράτη-εταίρους μετά τη σύναψη των αντίστοιχων ειδικών ανά χώρα συμφωνιών, το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη της περιόδου συνεισφοράς με την οποία συνδέονται.

5. Όταν ένα ποσοστό συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας προβλέπεται να διατεθεί για την αντιμετώπιση άλλων σημαντικών κοινών προκλήσεων, τα ειδικά ανά χώρα κονδύλια στον τομέα των κοινών προκλήσεων που προσδιορίστηκαν δεσμεύονται επίσημα προς διάθεση στα κράτη-εταίρους μετά τη σύναψη των αντίστοιχων ειδικών ανά χώρα συμφωνιών, το αργότερο πέντε έτη μετά την έναρξη της περιόδου συνεισφοράς με την οποία συνδέονται.

6. Αν οι ειδικές ανά χώρα συμφωνίες που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 δεν έχουν συναφθεί εντός των χρονικών πλαισίων που αναφέρονται σ' αυτές, εφαρμόζεται το άρθρο 16.

Σε περίπτωση υποβολής της διαφοράς στο διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 2, το διαιτητικό δικαστήριο εξακριβώνει αν η Ελβετία και το αντίστοιχο κράτος-εταίρος ενήργησαν καλόπιστα κατά τη διαπραγμάτευση της ειδικής ανά χώρα συμφωνίας.

7. Τα κεφάλαια συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο μέχρι το τέλος της αντίστοιχης περιόδου εκτέλεσης.

ΑΡΘΡΟ 6

Επικοινωνία μεταξύ της Ελβετίας και της Επιτροπής

1. Η Ελβετία ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 εντός ενός μηνός από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Επιτομή Ελβετικού Ομοσπονδιακού Δικαίου.
2. Η Ελβετία και η Επιτροπή επικοινωνούν μεταξύ τους σε τεχνικό επίπεδο σε ετήσια βάση, ή όποτε προκύπτει ανάγκη, όσον αφορά την εκτέλεση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας.

ΑΡΘΡΟ 7

Ποσοστά συγχρηματοδότησης

Όσον αφορά τα μέτρα στήριξης για την εφαρμογή των οποίων είναι υπεύθυνα τα κράτη-εταίροι, τα ποσοστά συγχρηματοδότησης της Ελβετίας για την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της είναι τα ίδια με τα ποσοστά συγχρηματοδότησης της Ένωσης στο πλαίσιο των μέσων της πολιτικής συνοχής της Ένωσης και άλλων σχετικών μέσων, εκτός αν η Ελβετία και το οικείο κράτος-εταίρος συμφωνήσουν διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 8

Κρατικές ενισχύσεις και δημόσιες συμβάσεις

Κατά την εφαρμογή μέτρων στήριξης πληρούνται οι ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τις δημόσιες συμβάσεις.

ΑΡΘΡΟ 9

Ευθύνη

Η ευθύνη της Ελβετίας περιορίζεται στην παροχή κεφαλαίων σύμφωνα με τις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες και τα περαιτέρω μέτρα στήριξης. Κατά συνέπεια, η Ελβετία δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη έναντι τρίτων.

ΑΡΘΡΟ 10

Αλλαγές στη σύνθεση της Ένωσης

1. Σε περίπτωση αλλαγής στη σύνθεση της Ένωσης η οποία αφορά κράτος του οποίου το κατά κεφαλήν ΑΕΕ, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, είναι μικρότερο από το 90 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της Ένωσης σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας προσαρμόζεται αναλογικά από την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να ισχύει η αλλαγή στη σύνθεση.

Η περίοδος αναφοράς για τα δεδομένα που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιείται για το Ταμείο Συνοχής της Ένωσης όπως ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της αντίστοιχης περιόδου συνεισφοράς ή, αν δεν είναι διαθέσιμη, την τελευταία τριετή περίοδο για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

2. Το ποσό της προσαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καθορίζεται από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 11

Κοινές αξίες

Η εκτέλεση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας βασίζεται στις κοινές αξίες του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ισότητας.

ΑΡΘΡΟ 12

Διαχείριση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας

1. Η Ελβετία είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαχείριση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της.

2. Οι δαπάνες διαχείρισης της Ελβετίας καλύπτονται από το συνολικό ποσό συγκεκριμένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς που καθορίζεται στο μνημόνιο συμφωνίας το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β).

ΑΡΘΡΟ 13

Αρχές που διέπουν την εφαρμογή

1. Οι ειδικές ανά χώρα συμφωνίες αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και εφαρμόζονται με πνεύμα ισότιμης εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών-εταίρων και της Ελβετίας.
2. Η εφαρμογή των συμφωνηθέντων μέτρων στήριξης αποτελεί ευθύνη των κρατών-εταίρων, τα οποία θεσπίζουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή και διαχείριση.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, για τα μέτρα στήριξης που εφαρμόζονται άμεσα από την Ελβετία αρμόδια είναι η Ελβετία, η οποία θεσπίζει κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή και διαχείριση.
4. Κατά την εφαρμογή των μέτρων στήριξης τηρούνται οι κοινές αξίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 και οι αρχές της χρηστής διακυβέρνησης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ενώ επίσης διασφαλίζονται η διαφάνεια, η απαγόρευση των διακρίσεων, η αποτελεσματικότητα και η λογοδοσία.

Η βάση της εφαρμογής είναι η κοινή δέσμευση της Ελβετίας και των κρατών-εταίρων για την καταπολέμηση κάθε μορφής διαφθοράς κατά την εκτέλεση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας, ενώ προβλέπονται αποτελεσματικά μέτρα και διαδικασίες για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση τυχόν ενεργειών που θέτουν σε κίνδυνο την ορθή χρήση των κονδυλίων, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που έχουν εντοπιστεί.

5. Σε περίπτωση παραβίασης υποχρέωσης που ορίζεται στην παράγραφο 4 η οποία επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει την ορθή εφαρμογή ενός ειδικού μέτρου στήριξης, η Ελβετία μπορεί, μετά από αξιολόγηση και διαδικασία που εγγυάται το ουσιαστικό δικαίωμα ακρόασης του κράτους-εταίρου, να λάβει κατάλληλα, αναλογικά και αποτελεσματικά μέτρα όσον αφορά το οικείο συγκεκριμένο μέτρο στήριξης.

6. Η Ελβετία μπορεί να διενεργεί ελέγχους σύμφωνα με τις εσωτερικές απαιτήσεις της. Τα κράτη-εταίροι παρέχουν κάθε αναγκαία συνδρομή, πληροφόρηση και τεκμηρίωση για τον σκοπό αυτόν.

7. Κατά τη διενέργεια λογιστικών ελέγχων, οι ελβετικές ελεγκτικές αρχές λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις αρχές του ενιαίου ελέγχου και της αναλογικότητας σε σχέση με το επίπεδο κινδύνου, προκειμένου να αποφευχθεί η διενέργεια διπλών λογιστικών ελέγχων και διαχειριστικών επαληθεύσεων των ίδιων δαπανών, με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους των διαχειριστικών επαληθεύσεων και των λογιστικών ελέγχων, καθώς και της διοικητικής επιβάρυνσης για τους δικαιούχους.

ΜΕΡΟΣ III

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 14

Μεικτή επιτροπή

1. Συγκροτείται μεικτή επιτροπή.

Η μεικτή επιτροπή απαρτίζεται από εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών.

2. Η προεδρία της μεικτής επιτροπής ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ένωσης και εκπρόσωπο της Ελβετίας.

3. Η μεικτή επιτροπή:

- α) διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία και την αποτελεσματική διαχείριση και εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας·
- β) παρέχει φόρουμ αμοιβαίας διαβούλευσης και συνεχούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως με σκοπό την εξεύρεση λύσης σε οποιαδήποτε δυσκολία ερμηνείας ή εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 16·
- γ) διατυπώνει συστάσεις προς τα συμβαλλόμενα μέρη για θέματα που αφορούν την παρούσα συμφωνία·
- δ) εκδίδει αποφάσεις όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία· και
- ε) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που της εκχωρείται με την παρούσα συμφωνία.

4. Η μεικτή επιτροπή αποφασίζει βάσει ομοφωνίας. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους.

5. Η μεικτή επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως εκ περιτροπής στις Βρυξέλλες και στη Βέρνη, εκτός αν οι συμπρόεδροι αποφασίσουν διαφορετικά. Συνεδριάζει επίσης κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών. Οι συμπρόεδροι μπορούν να αποφασίσουν ότι μια συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής μπορεί να διεξαχθεί με βιντεοδιάσκεψη ή τηλεδιάσκεψη.

6. Κατά την πρώτη της συνεδρίαση, η μεικτή επιτροπή καθορίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.
7. Η μεικτή επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει οποιαδήποτε ομάδα εργασίας ή ομάδα εμπειρογνομόνων που μπορεί να την επικουρεί στην εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΑΡΘΡΟ 15

Αρχή της αποκλειστικότητας

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της συμφωνίας κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που προβλέπει η παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 16

Διαδικασία σε περίπτωση δυσκολίας ερμηνείας ή εφαρμογής

1. Σε περίπτωση δυσκολίας ερμηνείας ή εφαρμογής της συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής για την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Για τον σκοπό αυτόν, παρέχονται στη μεικτή επιτροπή όλα τα χρήσιμα πληροφοριακά στοιχεία, ώστε να μπορεί να προβεί σε λεπτομερή εξέταση της κατάστασης. Η μεικτή επιτροπή εξετάζει όλες τις δυνατότητες που επιτρέπουν τη διατήρηση της ορθής λειτουργίας της συμφωνίας.

2. Αν η μεικτή επιτροπή δεν κατορθώσει να βρει λύση στη δυσκολία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία παραπέμφθηκε σ' αυτήν το θέμα της δυσκολίας, οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να ζητήσει από διαιτητικό δικαστήριο να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο πρωτόκολλο για το διαιτητικό δικαστήριο (στο εξής: πρωτόκολλο).
3. Κατά την επίλυση διαφοράς μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο είναι αρμόδιο για την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας. Το διαιτητικό δικαστήριο, όταν κρίνει αν ένα μέτρο συνάδει με την παρούσα συμφωνία, μπορεί να εκλάβει, κατά περίπτωση, το δίκαιο κάθε συμβαλλόμενου μέρους εκτός της παρούσας συμφωνίας ως πραγματικό στοιχείο. Στο πλαίσιο αυτό, το διαιτητικό δικαστήριο ακολουθεί την κρατούσα ερμηνεία του δικαίου κάθε συμβαλλόμενου μέρους, εκτός της παρούσας συμφωνίας, από τα δικαστήρια και τις αρχές του αντίστοιχου συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και, κατά περίπτωση, από αρμόδιους διεθνείς φορείς επίλυσης διαφορών. Κάθε έννοια που αποδίδει το διαιτητικό δικαστήριο στο δίκαιο συμβαλλόμενου μέρους εκτός της παρούσας συμφωνίας δεν είναι δεσμευτική για τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
4. Το διαιτητικό δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο για διαφορές που σχετίζονται με την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συμφωνιών.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί καλόπιστα με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

Το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με τη συμφωνία ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μέσω της μεικτής επιτροπής σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

Αντισταθμιστικά μέτρα

1. Αν το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με τη συμφωνία δεν ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο IV.2 παράγραφος 6 του πρωτοκόλλου, σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, ή αν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι τα κοινοποιηθέντα μέτρα δεν συμμορφώνονται με την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, το εν λόγω άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να λάβει αναλογικά αντισταθμιστικά μέτρα στο πλαίσιο της συμφωνίας ή οποιασδήποτε συμφωνίας αποτελεί μέρος του καταλόγου συμφωνιών που ορίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο α) (στο εξής: αντισταθμιστικά μέτρα), προκειμένου να αντιμετωπιστεί ενδεχόμενη ανισορροπία. Κοινοποιεί στο συμβαλλόμενο μέρος το οποίο, κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου, δεν συμμορφώθηκε με τη συμφωνία τα αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία προσδιορίζονται στην κοινοποίηση. Τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα αρχίζουν να ισχύουν τρεις μήνες από την ημερομηνία της εν λόγω κοινοποίησης.
2. Αν, εντός ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης των προβλεπόμενων αντισταθμιστικών μέτρων, η μεικτή επιτροπή δεν αποφασίσει να αναστείλει, να τροποποιήσει ή να ακυρώσει τα εν λόγω αντισταθμιστικά μέτρα, οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να υποβάλει σε διαιτησία το ζήτημα της αναλογικότητας αυτών των αντισταθμιστικών μέτρων, σύμφωνα με το πρωτόκολλο.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο III.8 παράγραφος 4 του πρωτοκόλλου.
4. Τα αντισταθμιστικά μέτρα δεν έχουν αναδρομική ισχύ. Ειδικότερα, διατηρούνται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που είχαν ήδη οι ιδιώτες και οι οικονομικοί φορείς πριν από την έναρξη ισχύος των αντισταθμιστικών μέτρων.

ΜΕΡΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 18

Πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας
και εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση

1. Η Ελβετία δεσμεύεται να παράσχει την πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά της στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας (στο εξής: πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά) από την 1η Ιανουαρίου 2030 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036 σύμφωνα με το παράρτημα II και εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση που θα καλύπτει την περίοδο από τα τέλη του 2024 έως τα τέλη του 2029 σύμφωνα με το παράρτημα III.
2. Στον βαθμό που τα στοιχεία της πρώτης χρηματοδοτικής συνεισφοράς δεν καθορίζονται στο παράρτημα II, τα συμβαλλόμενα μέρη συνάπτουν νομικά μη δεσμευτικό μνημόνιο συμφωνίας προκειμένου να εκπληρώσουν τη δέσμευση που αναλαμβάνεται στην παράγραφο 1 εντός 12 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτόν, η μεικτή επιτροπή αρχίζει συζητήσεις αμέσως μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
3. Στον βαθμό που τα στοιχεία της εφάπαξ πρόσθετης χρηματοδοτικής δέσμευσης δεν καθορίζονται στο παράρτημα III, τα συμβαλλόμενα μέρη συνάπτουν νομικά μη δεσμευτικό μνημόνιο συμφωνίας προκειμένου να εκπληρώσουν τη δέσμευση που αναλαμβάνεται στην παράγραφο 1 εντός 12 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτόν, η μεικτή επιτροπή αρχίζει συζητήσεις αμέσως μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

4. Τα ειδικά ανά χώρα κονδύλια της πρώτης χρηματοδοτικής συνεισφοράς στον τομέα της συνοχής και η εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση δεσμεύονται επισήμως προς διάθεση στα κράτη-εταίρους μετά τη σύναψη των αντίστοιχων ειδικών ανά χώρα συμφωνιών, το αργότερο τρία έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

5. Τα ειδικά ανά χώρα κονδύλια της πρώτης χρηματοδοτικής συνεισφοράς στον τομέα της μετανάστευσης δεσμεύονται επίσημα προς διάθεση στα κράτη-εταίρους μετά τη σύναψη των αντίστοιχων ειδικών ανά χώρα συμφωνιών, το αργότερο πέντε έτη από την έναρξη της περιόδου συνεισφοράς.

6. Αν τα μνημόνια συμφωνίας που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 δεν έχουν συναφθεί εντός του χρονικού πλαισίου που αναφέρονται σ' αυτές, εφαρμόζεται το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ) κατ' αναλογία.

7. Αν οι ειδικές ανά χώρα συμφωνίες που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 δεν έχουν συναφθεί εντός των χρονικών πλαισίων που αναφέρονται σ' αυτές, εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 6 κατ' αναλογία.

ΑΡΘΡΟ 19

Πρωτόκολλο, παραρτήματα και προσαρτήματα

Το πρωτόκολλο, τα παραρτήματα και τα προσαρτήματα της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία κυρώνεται ή εγκρίνεται από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις κατ' ιδίαν διαδικασίες. Τα συμβαλλόμενα μέρη κοινοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της τελευταίας κοινοποίησης όσον αφορά τις ακόλουθες πράξεις:
 - α) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων·
 - β) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων·
 - γ) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·
 - δ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·

- ε) Πρωτόκολλο για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές·
- στ) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- ζ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- η) Πρωτόκολλο για τις κρατικές ενισχύσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τις σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών·
- θ) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων·
- ι) Θεσμικό πρωτόκολλο της συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας·
- ια) Πρωτόκολλο τροποποίησης της συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης σχετικά με την αξιολόγηση της πιστότητας, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας·
- ιβ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, σχετικά με τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σε προγράμματα της Ένωσης·

- ιγ) Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα.

ΑΡΘΡΟ 21

Καταγγελία

Έκαστο των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία με κοινοποίηση προς το έτερο συμβαλλόμενο μέρος. Η συμφωνία παύει να ισχύει έξι μήνες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης.

[Τόπος], στις [...], σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφωντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

(Πεδίο υπογραφών και στις 24 γλώσσες της ΕΕ: «Για την Ευρωπαϊκή Ένωση» και «Για την Ελβετική Συνομοσπονδία»)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ
ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α)
ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ

1. Το ύψος της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για συγκεκριμένη περίοδο συνεισφοράς καθορίζεται με βάση τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για την προηγούμενη περίοδο συνεισφοράς προσαρμοσμένο pro rata temporis με βάση τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου συνεισφοράς, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της προσαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 10, προσαρμοσμένης pro rata temporis με βάση τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου συνεισφοράς·
 - β) αύξηση ή μείωση του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή του στοιχείου α) σύμφωνα με τη μέθοδο που ορίζεται στο προσάρτημα 1, με βάση τους ακόλουθους παράγοντες:
 - i) τον πληθωρισμό στην Ελβετία, όπως μετράται με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή (στο εξής: ΕνΔΤΚ) στην Ελβετία, και
 - ii) συντελεστή προσαρμογής για την αντιμετώπιση τυχόν απόκλισης μεταξύ του πληθωρισμού στην Ελβετία και του πληθωρισμού που σημειώνεται στα κράτη-εταίρους, στον βαθμό που δεν αντισταθμίζεται από την εξέλιξη της συναλλαγματικής ισοτιμίας, ώστε να διατηρηθεί η αγοραστική δύναμη της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας·

γ) αύξηση ή μείωση του ποσού που καθορίζεται βάσει των στοιχείων α) και β) για πολιτικούς λόγους. Η εν λόγω αύξηση ή μείωση δεν υπερβαίνει το 10 % του ποσού που καθορίζεται βάσει των στοιχείων α) και β).

2. Το ποσοστό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για συγκεκριμένη περίοδο συνεισφοράς που προορίζεται για τον τομέα της συνοχής ανέρχεται τουλάχιστον στο 90 % του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Το ποσοστό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας για συγκεκριμένη περίοδο συνεισφοράς στον τομέα της συνοχής το οποίο διατίθεται στις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες ανέρχεται τουλάχιστον στο 90 % του ποσού της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας που προορίζεται για τον εν λόγω τομέα, το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2.
4. Το ποσό που διατίθεται στις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες στον τομέα της συνοχής κατανέμεται στα κράτη-εταίρους σύμφωνα με την κλίδα κατανομής που ορίζεται στο προσάρτημα 2.

ΜΕΘΟΔΟΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΤΟΙΧΕΙΟ β)

Η αύξηση ή μείωση που αναφέρεται στο παράρτημα Ι παράγραφος 1 στοιχείο β) υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη μέθοδο:

1. Το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του παραρτήματος Ι παράγραφος 1 στοιχείο α) πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή αναπροσαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος προσαρτήματος:
2. ο συντελεστής αναπροσαρμογής είναι το γινόμενο:
 - α) του πληθωρισμού στην Ελβετία, όπως μετράται με τον ΕνΔΤΚ στην Ελβετία, ανάμεσα στο τελευταίο έτος, με βάση τον αριθμητικό μέσο όρο των τελευταίων 12 διαθέσιμων μηνών κατά την ημερομηνία υπολογισμού, και στο πρώτο έτος της προηγούμενης περιόδου συνεισφοράς, με βάση τον αριθμητικό μέσο όρο 12 μηνών του εν λόγω ημερολογιακού έτους; και
 - β) συντελεστή προσαρμογής, μετρούμενου με τον λόγο της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας της ομάδας των κρατών-εταίρων στον τομέα της συνοχής κατά την προηγούμενη περίοδο συνεισφοράς έναντι της Ελβετίας ανάμεσα στο τελευταίο έτος και στο πρώτο έτος της προηγούμενης περιόδου συνεισφοράς, ο οποίος αντικατοπτρίζει την πραγματική ανατίμηση ή υποτίμηση που σημειώθηκε στην εν λόγω ομάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Για τους σκοπούς του υπολογισμού του συντελεστή αναπροσαρμογής, ισχύουν τα ακόλουθα:

- i) η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία της ομάδας των κρατών-εταίρων στον τομέα της συνοχής κατά την προηγούμενη περίοδο συνεισφοράς συνίσταται στην ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία των εν λόγω κρατών-εταίρων έναντι του ελβετικού φράγκου πολλαπλασιαζόμενη επί το συγκεντρωτικό μέγεθος βάσει του ΕνΔΤΚ των εν λόγω κρατών-εταίρων και διαιρούμενη με τον ελβετικό ΕνΔΤΚ.

Η πραγματική ανατίμηση για την εν λόγω ομάδα κρατών-εταίρων συνεπάγεται αύξηση της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας και η πραγματική υποτίμηση για την εν λόγω ομάδα κρατών-εταίρων συνεπάγεται μείωση της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας·

- ii) το συγκεντρωτικό μέγεθος βάσει του ΕνΔΤΚ για τα εν λόγω κράτη-εταίρους υπολογίζεται ως ο αριθμητικός μέσος όρος 12 μηνών του δείκτη ΕνΔΤΚ για την εν λόγω ομάδα κρατών-εταίρων, με τη χρήση της μεθοδολογίας ΕνΔΤΚ όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα της στατιστικής, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 26 Οκτωβρίου 2004, αλλά όπου οι συντελεστές στάθμισης είναι η κλείδα κατανομής που ορίζεται στο προσάρτημα 2·
- iii) η ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία των κρατών-εταίρων έναντι του ελβετικού φράγκου υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος αριθμητικός μέσος όρος των ονομαστικών συναλλαγματικών ισοτιμιών των εν λόγω κρατών-εταίρων έναντι του ελβετικού φράγκου, όπου οι συντελεστές στάθμισης είναι η κλείδα κατανομής που ορίζεται στο προσάρτημα 2. Οι ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ενός δεδομένου έτους είναι ο μέσος όρος 12 μηνών των μηνιαίων στοιχείων για το εν λόγω έτος που προκύπτουν από τις ημερήσιες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η Επιτροπή υπολογίζει τον συντελεστή προσαρμογής σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β) του παρόντος προσαρτήματος. Η Επιτροπή κοινοποιεί τον υπολογισμό στην Ελβετία μέσω της μεικτής επιτροπής έναν μήνα μετά τη λήψη του.

3. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για ένα δεδομένο έτος, τα στοιχεία που πρέπει να χρησιμοποιούνται για το εν λόγω έτος είναι τα στοιχεία από τους τελευταίους 12 μήνες που είναι διαθέσιμοι κατά την ημερομηνία υπολογισμού.
4. Τα στοιχεία για τον ΕνΔΤΚ και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του συντελεστή αναπροσαρμογής λαμβάνονται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ένωσης (στο εξής: Eurostat), με βάση τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύει η Eurostat, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα της στατιστικής, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 26 Οκτωβρίου 2004. Όπου κρίνεται αναγκαίο, τα στοιχεία σχετικά με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες λαμβάνονται από δημόσιες βάσεις δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των κεντρικών τραπεζών των κρατών-εταίρων και/ή της Εθνικής Τράπεζας της Ελβετίας.

ΚΛΕΙΔΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Η κατανομή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας στον τομέα της συνοχής για κάθε κράτος-εταίρο για συγκεκριμένη περίοδο συνεισφοράς αντιστοιχεί σε ποσοστό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας στον τομέα της συνοχής, το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή των ακόλουθων σταδίων:

- α) υπολογισμός του αριθμητικού μέσου όρου των μεριδίων του πληθυσμού και της έκτασης του κράτους-εταίρου στον συνολικό πληθυσμό και στη συνολική έκταση όλων των κρατών-εταίρων. Ωστόσο, αν το μερίδιο ενός κράτους-εταίρου στον συνολικό πληθυσμό είναι τουλάχιστον πενταπλάσιο του μεριδίου του στη συνολική έκταση, πράγμα που αντιστοιχεί σε εξαιρετικά υψηλή πυκνότητα πληθυσμού, στο παρόν στάδιο λαμβάνεται υπόψη μόνο το μερίδιο στον συνολικό πληθυσμό·
- β) μείωση ή αύξηση των ποσοστών που προκύπτουν από τον υπολογισμό σύμφωνα με το στοιχείο α) με την εφαρμογή συντελεστή που αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του ποσοστού κατά το οποίο το κατά κεφαλήν ΑΕΕ του εν λόγω κράτους-εταίρου, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, υπερβαίνει το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΕ του συνόλου των κρατών-εταίρων ή υπολείπεται αυτού (μέσος όρος εκφραζόμενος ως 100 %)· και
- γ) αναπροσαρμογή των μεριδίων που προκύπτουν από τον υπολογισμό σύμφωνα με το στοιχείο β), ώστε το άθροισμά τους να ισούται με 100 %.

Η περίοδος αναφοράς για τα στοιχεία που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιείται για το Ταμείο Συνοχής της Ένωσης όπως ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της αντίστοιχης περιόδου συνεισφοράς ή, αν δεν είναι διαθέσιμη, την τελευταία τριετή περίοδο για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

ΠΡΩΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2030 – 2036

1. Η πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας (στο εξής: πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά) για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2030 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2036 (στο εξής: περίοδος συνεισφοράς) ανέρχεται σε 350 000 000 ελβετικά φράγκα (CHF) για κάθε έτος της εν λόγω περιόδου.
2. Από το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 για κάθε έτος της περιόδου συνεισφοράς, 308 000 000 CHF διατίθενται για τη συνεργασία στον τομέα της συνοχής και 42 000 000 CHF για τη συνεργασία στον τομέα της μετανάστευσης.
3. Η πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 1 της παρούσας συμφωνίας.
4. Η πρώτη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας εκτελείται για περίοδο δέκα ετών (στο εξής: περίοδος εκτέλεσης), η οποία ξεκινά την ίδια ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά και η περίοδος συνεισφοράς.
5. Το μερίδιο της χρηματοδοτικής συνεισφοράς στον τομέα της συνοχής που διατίθεται στις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες ανέρχεται τουλάχιστον στο 90 % του ποσού που διατίθεται στον εν λόγω τομέα.
6. Ποσοστό έως 5 % των αντίστοιχων ποσών για τη συνεργασία στους τομείς της συνοχής και της μετανάστευσης διατίθεται στην Ελβετία για την κάλυψη των δαπανών διαχείρισης, και έως 2 % διατίθεται για την ανταλλαγή ελβετικής εμπειρογνώσιας (Ταμείο εμπειρογνώσιας και εταιρικής σχέσης της Ελβετίας).

7. Ως κράτη-εταίροι για τη συνεργασία στον τομέα της συνοχής νοούνται τα κράτη μέλη της Ένωσης των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΕ, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δεν υπερβαίνει το 90 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της Ένωσης σε μονάδες αγοραστικής δύναμης για την ίδια περίοδο αναφοράς. Η περίοδος αναφοράς για τα δεδομένα που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιείται για να καθοριστεί η επιλεξιμότητα των κρατών μελών της Ένωσης στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής της Ένωσης, όπως ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου συνεισφοράς.
8. Πιθανά κράτη-εταίροι στον τομέα της μετανάστευσης είναι τα κράτη μέλη της Ένωσης που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερη μεταναστευτική πίεση και/ή κράτη μέλη της Ένωσης τα οποία έχουν συμφωνήσει με την Ελβετία σχετικά με την ανάγκη ενίσχυσης της διακυβέρνησης της μετανάστευσης.
9. Όσον αφορά τη συνεργασία στους τομείς της συνοχής και της μετανάστευσης, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να καταλήξουν σε αμοιβαία συμφωνία σχετικά με τη διάθεση συγκεκριμένου ποσού για τη σύσταση ταμείου προοριζόμενου για ένα συγκεκριμένο θέμα (συνοχή) και ταμείου ταχείας αντίδρασης (μετανάστευση). Κατά περίπτωση, τα στοιχεία καθορίζονται στο μνημόνιο συμφωνίας βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 της συμφωνίας.
10. Οι θεματικοί τομείς συνεργασίας στο πλαίσιο της πρώτης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας βασίζονται στην επιτυχή συνεργασία στο πλαίσιο της προηγούμενης ελβετικής συνεισφοράς σε επιλεγμένα κράτη μέλη της Ένωσης. Συμπληρώνουν τις προσπάθειες της Ένωσης για τη συνοχή και τη διαχείριση της μετανάστευσης κατά τον χρόνο έναρξης της περιόδου συνεισφοράς.
11. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη προσδιορίζουν στο μνημόνιο συμφωνίας τους τομείς εστίασης μεταξύ των ακόλουθων θεματικών τομέων:
 - α) Συνοχή:
 - i) συμπεριληπτική ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη·

- ii) βιώσιμη και συμπεριληπτική οικονομική ανάπτυξη·
 - iii) πράσινη μετάβαση· και
 - iv) δημοκρατία και συμμετοχή.
- β) Μετανάστευση.
-

**ΕΦΑΠΑΞ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
Η ΟΠΟΙΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ
ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 2024 ΕΩΣ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 2029**

1. Σύμφωνα με το άρθρο 18 της παρούσας συμφωνίας, η Ελβετία δεσμεύεται να παρέχει εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση για την περίοδο από τα τέλη του 2024 έως τα τέλη του 2029, η οποία αντικατοπτρίζει το επίπεδο εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της Ελβετίας και της Ένωσης κατά την εν λόγω περίοδο. Η εν λόγω εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση ανέρχεται σε 130 000 000 CHF ετησίως έως την έναρξη ισχύος των συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας και σε 350 000 000 CHF ετησίως για την περίοδο από την έναρξη ισχύος των συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας έως τα τέλη του 2029. Για το έτος κατά το οποίο θα αρχίσουν να ισχύουν οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, το ποσό της εφάπαξ πρόσθετης δέσμευσης υπολογίζεται *pro rata temporis*.
2. Η εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση της Ελβετίας εκτελείται για περίοδο δέκα ετών (στο εξής: περίοδος εκτέλεσης), η οποία ξεκινά την ίδια ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά και η περίοδος συνεισφοράς της πρώτης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας.
3. Η εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση χρησιμοποιείται για τη συνεργασία στον τομέα της συνοχής.
4. Το ποσοστό της εφάπαξ χρηματοδοτικής δέσμευσης που διατίθεται στις ειδικές ανά χώρα συμφωνίες ανέρχεται τουλάχιστον στο 90 % του ποσού της εφάπαξ πρόσθετης χρηματοδοτικής δέσμευσης της Ελβετίας.

5. Ποσοστό έως 5 % του ποσού της εφάπαξ χρηματοδοτικής δέσμευσης διατίθεται στην Ελβετία για την κάλυψη των δαπανών διαχείρισης, και έως 2 % διατίθεται για την ανταλλαγή ελβετικής εμπειρογνωσίας (Ταμείο εμπειρογνωσίας και εταιρικής σχέσης της Ελβετίας).
6. Ως κράτη-εταίροι για τη συνεργασία νοούνται τα κράτη μέλη της Ένωσης των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΕ, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δεν υπερβαίνει το 90 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της Ένωσης σε μονάδες αγοραστικής δύναμης για την ίδια περίοδο αναφοράς. Η περίοδος αναφοράς για τα δεδομένα που πρέπει να χρησιμοποιούνται είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιείται για να καθοριστεί η επιλεξιμότητα των κρατών μελών της Ένωσης στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής της Ένωσης, όπως ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου εκτέλεσης της εφάπαξ πρόσθετης χρηματοδοτικής δέσμευσης.
7. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να καταλήξουν σε αμοιβαία συμφωνία σχετικά με τη διάθεση συγκεκριμένου ποσού για τη σύσταση ταμείου προοριζόμενου για συγκεκριμένο θέμα στον τομέα της συνοχής. Κατά περίπτωση, τα στοιχεία καθορίζονται στο μνημόνιο συμφωνίας βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 3 της συμφωνίας.
8. Οι στόχοι και οι κανόνες για την εκτέλεση της τακτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ελβετίας που καθορίζονται στη συμφωνία εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στην εφάπαξ πρόσθετη χρηματοδοτική δέσμευση, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο άρθρο 18 της παρούσας συμφωνίας και στο παρόν παράρτημα.
9. Οι θεματικοί τομείς συνεργασίας στο πλαίσιο της εφάπαξ πρόσθετης χρηματοδοτικής δέσμευσης της Ελβετίας βασίζονται στην επιτυχή συνεργασία στο πλαίσιο της προηγούμενης ελβετικής συνεισφοράς σε επιλεγμένα κράτη μέλη της Ένωσης. Συμπληρώνουν τις προσπάθειες συνοχής της Ένωσης κατά τον χρόνο έναρξης της περιόδου εκτέλεσης της εφάπαξ πρόσθετης χρηματοδοτικής δέσμευσης.

10. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 της συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη προσδιορίζουν στο μνημόνιο συμφωνίας τους τομείς εστίασης μεταξύ των ακόλουθων θεματικών τομέων:

- i) συμπεριληπτική ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη·
 - ii) βιώσιμη και συμπεριληπτική οικονομική ανάπτυξη·
 - iii) πράσινη μετάβαση· και
 - iv) δημοκρατία και συμμετοχή.
-

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ Ι.1

Πεδίο εφαρμογής

Αν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη (στο εξής: μέρη) υποβάλει διαφορά σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 2 ή το άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας, εφαρμόζονται οι κανόνες του παρόντος πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ Ι.2

Γραμματεία και γραμματειακές υπηρεσίες

Το Διεθνές Γραφείο του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου της Χάγης (στο εξής: Διεθνές Γραφείο) ασκεί καθήκοντα γραμματείας και παρέχει τις αναγκαίες γραμματειακές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ Ι.3

Κοινοποιήσεις και υπολογισμός προθεσμιών

1. Οι κοινοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ανακοινώσεων ή των προτάσεων, μπορούν να αποστέλλονται με οποιοδήποτε μέσο επικοινωνίας πιστοποιεί τη διαβίβασή τους ή επιτρέπει την πιστοποίησή τους.
2. Οι εν λόγω κοινοποιήσεις μπορούν να αποστέλλονται ηλεκτρονικά μόνον εφόσον έχει οριστεί ή εγκριθεί διεύθυνση από μέρος ειδικά για τον σκοπό αυτόν.
3. Οι κοινοποιήσεις αυτές που επιδίδονται στα μέρη αποστέλλονται, για την Ελβετία, στο Τμήμα Ευρώπης του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Εξωτερικών της Ελβετίας και, για την Ένωση, στη Νομική Υπηρεσία της Επιτροπής.
4. Κάθε προθεσμία που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο προσμετράται από την επομένη της επέλευσης ενός γεγονότος ή της διενέργειας μιας πράξης. Αν η τελευταία ημέρα για την παράδοση εγγράφου συμπίπτει με μη εργάσιμη ημέρα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή της κυβέρνησης της Ελβετίας, η χρονική περίοδος της παράδοσης του εγγράφου λήγει την πρώτη επόμενη εργάσιμη μέρα. Υπολογίζονται οι μη εργάσιμες ημέρες που εμπίπτουν στη χρονική περίοδο.

ΑΡΘΡΟ Ι.4

Κοινοποίηση διαιτησίας

1. Το μέρος που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να προσφύγει στη διαιτησία (στο εξής: ενάγων) αποστέλλει στο άλλο μέρος (στο εξής: εναγόμενος) και στο Διεθνές Γραφείο κοινοποίηση διαιτησίας.
2. Η διαιτητική διαδικασία θεωρείται ότι αρχίζει από την ημέρα που έπεται αυτής κατά την οποία ο εναγόμενος παραλαμβάνει την κοινοποίηση διαιτησίας.
3. Η κοινοποίηση διαιτησίας περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) το αίτημα παραπομπής της διαφοράς σε διαιτησία·
 - β) τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των μερών·
 - γ) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του/των εκπροσώπου/-ων του ενάγοντος·
 - δ) τη νομική βάση της διαδικασίας (άρθρο 16 παράγραφος 2 ή άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας) και:
 - i) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το ζήτημα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς, όπως έχει εγγραφεί επίσημα, προς επίλυση, στην ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της συμφωνίας· και
 - ii) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας, την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, τα εκτελεστικά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 5 της συμφωνίας και τα επίμαχα αντισταθμιστικά μέτρα·

ε) τον προσδιορισμό τυχόν κανόνα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς ή που σχετίζεται μ' αυτήν·

στ) συνοπτική περιγραφή της διαφοράς· και

ζ) τον ορισμό διαιτητή ή, αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, τον ορισμό δύο διαιτητών.

4. Τυχόν ισχυρισμοί σχετικά με την επάρκεια της κοινοποίησης διαιτησίας δεν εμποδίζουν τη σύσταση του διαιτητικού δικαστηρίου. Η διαφορά διευθετείται οριστικά από το διαιτητικό δικαστήριο.

ΑΡΘΡΟ I.5

Απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας

1. Εντός 60 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης διαιτησίας, ο εναγόμενος αποστέλλει στον ενάγοντα και στο Διεθνές Γραφείο απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των μερών·

β) το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του/των εκπροσώπου/-ων του εναγομένου·

γ) απάντηση στις πληροφορίες που περιέχονται στην κοινοποίηση διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο I.4 παράγραφος 3 στοιχεία δ) έως στ)· και

δ) τον ορισμό διαιτητή ή, αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, τον ορισμό δύο διαιτητών.

2. Η έλλειψη απάντησης ή η ελλιπής ή καθυστερημένη απάντηση του εναγομένου στην κοινοποίηση διαιτησίας δεν εμποδίζει τη σύσταση διαιτητικού δικαστηρίου. Η διαφορά διευθετείται οριστικά από το διαιτητικό δικαστήριο.

3. Αν στην απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας ο εναγόμενος ζητήσει το διαιτητικό δικαστήριο να αποτελείται από πέντε διαιτητές, ο ενάγων ορίζει επιπλέον διαιτητή εντός 30 ημερών από την παραλαβή της απάντησης στην κοινοποίηση διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ I.6

Εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Τα μέρη εκπροσωπούνται ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου από έναν ή περισσότερους εκπροσώπους. Οι εκπρόσωποι μπορούν να επικουρούνται από συμβούλους ή δικηγόρους.

2. Κάθε αλλαγή των εκπροσώπων ή των διευθύνσεών τους κοινοποιείται στο άλλο μέρος, στο Διεθνές Γραφείο και στο διαιτητικό δικαστήριο. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, ανά πάσα στιγμή, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, να ζητήσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στους εκπροσώπους των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ II.1

Αριθμός διαιτητών

Το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίζεται από τρεις διαιτητές. Αν το ζητήσει ο ενάγων στην οικεία κοινοποίηση διαιτησίας ή ο εναγόμενος στην απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας, το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίζεται από πέντε διαιτητές.

ΑΡΘΡΟ II.2

Διορισμός διαιτητών

1. Αν πρέπει να διοριστούν τρεις διαιτητές, καθένα από τα μέρη ορίζει έναν από αυτούς. Οι δύο διαιτητές που διορίζονται από τα μέρη επιλέγουν τον τρίτο διαιτητή, ο οποίος προεδρεύει του διαιτητικού δικαστηρίου.
2. Αν πρέπει να διοριστούν πέντε διαιτητές, καθένα από τα μέρη ορίζει δύο από αυτούς. Οι τέσσερις διαιτητές που διορίζονται από τα μέρη επιλέγουν τον πέμπτο διαιτητή, ο οποίος προεδρεύει του διαιτητικού δικαστηρίου.

3. Αν, εντός 30 ημερών από τον ορισμό του τελευταίου διαιτητή τον οποίο διόρισαν τα μέρη, οι διαιτητές δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την επιλογή του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου, ο πρόεδρος διορίζεται από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου.

4. Για τη διευκόλυνση της επιλογής των διαιτητών που θα απαρτίζουν το διαιτητικό δικαστήριο, καταρτίζεται και επικαιροποιείται, όποτε κρίνεται αναγκαίο, ενδεικτικός κατάλογος των προσώπων τα οποία διαθέτουν τα προσόντα που αναφέρονται στην παράγραφο 6, ο οποίος είναι κοινός για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για την υγεία, η οποία υπογράφηκε στ [...] στις [...] (στο εξής: συμφωνία για την υγεία), τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999 (στο εξής: συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων) και τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία υπογράφηκε στ [...] στις [...] (στο εξής: συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας). Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της συμφωνίας, τον εν λόγω κατάλογο μέσω απόφασης.

5. Σε περίπτωση που ένα μέρος δεν ορίσει διαιτητή, ο γενικός γραμματέας του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου διορίζει τον εν λόγω διαιτητή από τον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 4. Ελλείψει τέτοιου καταλόγου, ο διαιτητής διορίζεται με κλήρωση από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου μεταξύ των ατόμων που έχει προτείνει επίσημα ένα μέρος ή και τα δύο μέρη για τους σκοπούς της παραγράφου 4.

6. Τα πρόσωπα που απαρτίζουν το διαιτητικό δικαστήριο είναι πρόσωπα υψηλής ειδίκευσης, με ή χωρίς δεσμούς με τα μέρη, των οποίων η ανεξαρτησία και η έλλειψη σύγκρουσης συμφερόντων είναι εγγυημένες, ενώ διαθέτουν επίσης ευρεία πείρα. Ειδικότερα, διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρογνωσία στο δίκαιο και στα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία· δεν δέχονται οδηγίες από κανένα μέρος· και συμμετέχουν σε ατομική βάση και δεν δέχονται οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με θέματα που συνδέονται με τη διαφορά. Ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου διαθέτει επίσης πείρα σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών.

ΑΡΘΡΟ II.3

Δηλώσεις διαιτητών

1. Όταν ένα πρόσωπο τελεί υπό εξέταση για διορισμό ως διαιτητής, το εν λόγω πρόσωπο αναφέρει όλες τις περιστάσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Από τον διορισμό και καθ' όλη τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, ο διαιτητής αναφέρει τις περιστάσεις αυτές στα μέρη και στους άλλους διαιτητές χωρίς καθυστέρηση, αν ο διαιτητής δεν το έχει ήδη πράξει.
2. Κάθε διαιτητής μπορεί να εξαιρεθεί αν συντρέχουν περιστάσεις που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του.
3. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση διαιτητή που έχει διορίσει μόνο για λόγο που του γνωστοποιείται μετά τον εν λόγω διορισμό.
4. Αν ένας διαιτητής δεν ενεργήσει ή αδυνατεί εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων να ασκήσει τα καθήκοντά του, εφαρμόζεται η διαδικασία εξαίρεσης διαιτητών που προβλέπεται στο άρθρο II.4.

ΑΡΘΡΟ II.4

Εξαίρεση διαιτητών

1. Κάθε μέρος που επιθυμεί να εξαιρέσει διαιτητή υποβάλλει αίτημα εξαίρεσης εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία του κοινοποιήθηκε ο διορισμός του εν λόγω διαιτητή ή εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση των περιστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο II.3.
2. Το αίτημα εξαίρεσης αποστέλλεται στο άλλο μέρος, στον διαιτητή προς εξαίρεση, στους άλλους διαιτητές και στο Διεθνές Γραφείο. Στο αίτημα εκτίθενται οι λόγοι της εξαίρεσης.
3. Όταν έχει υποβληθεί αίτημα εξαίρεσης, το άλλο μέρος μπορεί να αποδεχθεί το αίτημα εξαίρεσης. Ο εν λόγω διαιτητής μπορεί επίσης να παραιτηθεί. Η αποδοχή της παραίτησης δεν συνεπάγεται αναγνώριση των λόγων για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση.
4. Αν, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης του αιτήματος εξαίρεσης, το άλλο μέρος δεν αποδεχθεί το αίτημα εξαίρεσης ή ο εν λόγω διαιτητής δεν παραιτηθεί, το μέρος που ζητεί την εξαίρεση μπορεί να ζητήσει από τον γενικό γραμματέα του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου να λάβει απόφαση σχετικά με την εξαίρεση.
5. Εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, στην απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 εκτίθενται οι λόγοι της απόφασης αυτής.

ΑΡΘΡΟ II.5

Αντικατάσταση διαιτητή

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν είναι αναγκαίο να αντικατασταθεί διαιτητής κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, διορίζεται ή επιλέγεται αντικαταστάτης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο II.2 η οποία εφαρμόζεται στον διορισμό ή στην επιλογή του προς αντικατάσταση διαιτητή. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται ακόμα και αν ένα μέρος δεν έχει ασκήσει το δικαίωμά του να διορίσει ή να συμμετάσχει στον διορισμό του προς αντικατάσταση διαιτητή.
2. Σε περίπτωση αντικατάστασης διαιτητή, η διαδικασία συνεχίζεται από το σημείο κατά το οποίο ο διαιτητής που αντικαταστάθηκε έπαυσε να ασκεί τα καθήκοντά του, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ II.6

Απαλλαγή της ευθύνης

Εξαιρουμένων των περιπτώσεων δόλου ή σοβαρής αμέλειας, τα μέρη παραιτούνται, στον μέγιστο βαθμό που το επιτρέπει το εφαρμοστέο δίκαιο, από κάθε ενέργεια κατά των διαιτητών για κάθε πράξη ή παράλειψη που σχετίζεται με τη διαιτησία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.1

Γενικές διατάξεις

1. Η ημερομηνία σύστασης του διαιτητικού δικαστηρίου είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο τελευταίος διαιτητής αποδέχθηκε τον διορισμό του.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο εξασφαλίζει ότι τα μέρη τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης και ότι, στο κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας, καθένα από αυτά έχει επαρκή δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του και να εκθέσει την άποψή του. Το διαιτητικό δικαστήριο διεξάγει τη διαδικασία κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις και περιττές δαπάνες και να διασφαλίζεται η επίλυση της διαφοράς μεταξύ των μερών.
3. Οργανώνεται ακρόαση, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά, έπειτα από ακρόαση των μερών.
4. Όταν ένα μέρος αποστέλλει κοινοποίηση στο διαιτητικό δικαστήριο, το πράττει μέσω του Διεθνούς Γραφείου και αποστέλλει ταυτόχρονα αντίγραφο στο άλλο μέρος. Το Διεθνές Γραφείο αποστέλλει αντίγραφο της εν λόγω κοινοποίησης σε καθέναν από τους διαιτητές.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.2

Τόπος διαιτησίας

Τόπος διαιτησίας είναι η Χάγη. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, αν το απαιτούν εξαιρετικές περιστάσεις, να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε άλλο μέρος κρίνει κατάλληλο για τις διασκέψεις του.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.3

Γλώσσα

1. Οι γλώσσες διαδικασίας είναι τα γαλλικά και τα αγγλικά.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει όλα τα έγγραφα που επισυνάπτονται στο δικόγραφο αγωγής ή στο υπόμνημα αντίκρουσης, καθώς και όλα τα επιπλέον έγγραφα που προσκομίστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, που υποβλήθηκαν στην πρωτότυπη γλώσσα τους, να συνοδεύονται από μετάφραση σε μία από τις γλώσσες της διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.4

Δικόγραφο αγωγής

1. Ο ενάγων αποστέλλει εγγράφως το οικείο δικόγραφο αγωγής στον εναγόμενο και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, εντός της προθεσμίας που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο. Ο ενάγων μπορεί να αποφασίσει να θεωρήσει την οικεία κοινοποίηση διαιτησίας που αναφέρεται στο άρθρο Ι.4 ως δικόγραφο αγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί επίσης τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Το δικόγραφο αγωγής περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο I.4 παράγραφος 3 στοιχεία β) έως στ)·
 - β) περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που προβλήθηκαν προς στήριξη της αγωγής· και
 - γ) τα νομικά επιχειρήματα που προβλήθηκαν προς στήριξη της αγωγής.
3. Το δικόγραφο αγωγής συνοδεύεται, στο μέτρο του δυνατού, από όλα τα έγγραφα και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει ο ενάγων ή στα οποία θα πρέπει να παραπέμψει.

ΑΡΘΡΟ III.5

Υπόμνημα αντίκρουσης

1. Ο εναγόμενος αποστέλλει εγγράφως το υπόμνημα αντίκρουσης στον ενάγοντα και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, εντός της προθεσμίας που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο. Ο εναγόμενος μπορεί να αποφασίσει να θεωρήσει την απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας που αναφέρεται στο άρθρο I.5 ως υπόμνημα αντίκρουσης, υπό τον όρο ότι η απάντηση στην κοινοποίηση διαιτησίας πληροί επίσης τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
2. Το υπόμνημα αντίκρουσης απαντά στα σημεία του δικογράφου αγωγής που αναφέρονται σύμφωνα με το άρθρο III.4 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ) του παρόντος πρωτοκόλλου. Το υπόμνημα αντίκρουσης συνοδεύεται, στο μέτρο του δυνατού, από όλα τα έγγραφα και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει ο εναγόμενος ή στα οποία θα πρέπει να παραπέμψει.

3. Στο υπόμνημα αντίκρουσης, ή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαιτητικής διαδικασίας, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει ότι τυχόν καθυστέρηση δικαιολογείται από τις περιστάσεις, ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή, υπό την προϋπόθεση ότι το διαιτητικό δικαστήριο είναι αρμόδιο να την εκδικάσει.

4. Σε ανταγωγή εφαρμόζεται το άρθρο III.4 παράγραφοι 2 και 3.

ΑΡΘΡΟ III.6

Διαιτητική δικαιοδοσία

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται αν είναι αρμόδιο βάσει του άρθρου 16 παράγραφος 2 ή του άρθρου 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο έχει εντολή να εξετάσει το ζήτημα που αποτέλεσε το έναυσμα της διαφοράς, όπως έχει εγγραφεί επίσημα, προς επίλυση, στην ημερήσια διάταξη της μεικτής επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

3. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο το οποίο επιλήφθηκε της κύριας δίκης έχει εντολή να εξετάσει την αναλογικότητα των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες τα εν λόγω μέτρα ελήφθησαν, εν όλω ή εν μέρει, στο πλαίσιο οποιασδήποτε διμερούς συμφωνίας αποτελεί μέρος του καταλόγου συμφωνιών που ορίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο α) της συμφωνίας.

4. Η προκαταρκτική ένσταση αναρμοδιότητας του διαιτητικού δικαστηρίου υποβάλλεται το αργότερο με το υπόμνημα αντίκρουσης ή, σε περίπτωση ανταγωγής, με το υπόμνημα απάντησης. Το γεγονός ότι ένα μέρος έχει διορίσει διαιτητή ή έχει συμμετάσχει στον διορισμό του δεν του στερεί το δικαίωμα να προβεί σε τέτοια προκαταρκτική ένσταση. Η προκαταρκτική ένσταση ότι η διαφορά θα υπερέβαινε τις αρμοδιότητες του διαιτητικού δικαστηρίου υποβάλλεται μόλις τεθεί κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας το ζήτημα που φέρεται ότι υπερβαίνει τις αρμοδιότητές του. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υποβολή προκαταρκτικής ένστασης μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, αν κρίνει ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε βάσιμο λόγο.

5. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί επί της προκαταρκτικής ένστασης που αναφέρεται στην παράγραφο 4 είτε αντιμετωπίζοντάς την ως προδικαστικό ερώτημα είτε κατά την έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΑΡΘΡΟ III.7

Άλλα γραπτά υπομνήματα

Το διαιτητικό δικαστήριο, μετά από διαβούλευση με τα μέρη, αποφασίζει ποια άλλα γραπτά υπομνήματα, εκτός από το δικόγραφο αγωγής και το υπόμνημα αντίκρουσης, υποβάλλουν ή μπορούν να υποβάλουν τα μέρη και ορίζει προθεσμία για την υποβολή τους.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.8

Προθεσμίες

1. Οι προθεσμίες που ορίζει το διαιτητικό δικαστήριο για την κοινοποίηση των γραπτών εγγράφων, συμπεριλαμβανομένου του δικογράφου αγωγής και του υπομνήματος αντίκρουσης, δεν υπερβαίνουν τις 90 ημέρες, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει την οριστική του απόφαση εντός 12 μηνών από την ημερομηνία σύστασής του. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή κατά τρεις επιπλέον μήνες κατ' ανώτατο όριο.
3. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 μειώνονται κατά το ήμισυ:
 - α) κατόπιν αιτήματος του ενάγοντος ή του εναγομένου, αν, εντός 30 ημερών από την υποβολή του εν λόγω αιτήματος, το διαιτητικό δικαστήριο, έπειτα από ακρόαση του άλλου μέρους, κρίνει ότι η υπόθεση είναι επείγουσα·
 - β) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και στο άρθρο 18 παράγραφος 6 της συμφωνίας·
 - γ) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 και στο άρθρο 18 παράγραφος 7 της συμφωνίας, όταν δεν έχουν συναφθεί ειδικές ανά χώρα συμφωνίες από την Ελβετία· ή
 - δ) αν συμφωνήσουν τα μέρη.

4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει την οριστική του απόφαση εντός έξι μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης των αντισταθμιστικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ III.9

Προσωρινά μέτρα

1. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας, κάθε μέρος μπορεί, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαιτητικής διαδικασίας, να υποβάλει αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων που συνίστανται στην αναστολή των αντισταθμιστικών μέτρων.
2. Στην αίτηση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζονται το αντικείμενο της διαφοράς, τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υπόθεσης, καθώς και οι πραγματικοί και νομικοί ισχυρισμοί που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη των προσωρινών μέτρων τα οποία ζητούνται. Περιλαμβάνονται όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και παρατίθενται τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα προς δικαιολόγηση της λήψης των προσωρινών μέτρων.
3. Το μέρος που ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων διαβιβάζει την αίτησή του εγγράφως στο άλλο μέρος και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου. Το διαιτητικό δικαστήριο ορίζει σύντομη προθεσμία εντός της οποίας το εν λόγω άλλο μέρος μπορεί να υποβάλει γραπτές ή προφορικές παρατηρήσεις.

4. Εντός ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει απόφαση σχετικά με την αναστολή των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το διαιτητικό δικαστήριο έχει πεισθεί εκ πρώτης όψεως για το βάσιμο της υπόθεσης που υπέβαλε το μέρος που ζήτησε τη λήψη των προσωρινών μέτρων στην αίτησή του·
 - β) το διαιτητικό δικαστήριο θεωρεί ότι, εν αναμονή της οριστικής του απόφασης, το μέρος που ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων θα υποστεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία αν δεν ανασταλούν τα αντισταθμιστικά μέτρα· και
 - γ) η ζημία που υπέστη το μέρος το οποίο ζητεί τη λήψη των προσωρινών μέτρων λόγω της άμεσης εφαρμογής των επίμαχων αντισταθμιστικών μέτρων υπερτερεί του συμφέροντος για άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων αυτών.
5. Η απόφαση που λαμβάνεται από το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 4 έχει μόνο προσωρινό χαρακτήρα και δεν προδικάζει την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου επί της ουσίας της υπόθεσης.
6. Εκτός αν η απόφαση που λαμβάνει το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου ορίζει προγενέστερη ημερομηνία για τη λήξη της αναστολής, η αναστολή αίρεται όταν ληφθεί η οριστική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

7. Προς αποφυγή αμφιβολιών, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, εξυπακούεται ότι, κατά την εξέταση των αντίστοιχων συμφερόντων του μέρους που ζητεί τη λήψη προσωρινών μέτρων και του άλλου μέρους, το διαιτητικό δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των ιδιωτών και των οικονομικών φορέων των μερών, αλλά η εξέταση αυτή δεν ισοδυναμεί με αναγνώριση οποιασδήποτε ιδιότητας στους εν λόγω ιδιώτες ή οικονομικούς φορείς ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.10

Αποδεικτικά στοιχεία

1. Κάθε μέρος παρέχει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζει την αγωγή του ή την αντίκρουσή του.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, μπορεί να ζητεί από τα μέρη σχετικές πληροφορίες που θεωρεί αναγκαίες και κατάλληλες. Το διαιτητικό δικαστήριο ορίζει προθεσμία εντός της οποίας τα μέρη πρέπει να απαντήσουν στο αίτημά του.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, μπορεί να ζητεί από οποιαδήποτε πηγή τις πληροφορίες που θεωρεί κατάλληλες. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί επίσης να ζητεί τη γνώμη εμπειρογνομόνων εφόσον το κρίνει σκόπιμο και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που συμφωνούνται από τα μέρη, κατά περίπτωση.
4. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται από το διαιτητικό δικαστήριο δυνάμει του παρόντος άρθρου καθίστανται διαθέσιμες στα μέρη, τα δε μέρη μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις επί των εν λόγω πληροφοριών στο διαιτητικό δικαστήριο.

5. Το διαιτητικό δικαστήριο, αφού ζητήσει τη γνώμη του άλλου μέρους, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ζητημάτων που έχει εγείρει ένα μέρος όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το επαγγελματικό απόρρητο και τα νόμιμα συμφέροντα της εμπιστευτικότητας.
6. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει το παραδεκτό, τη λυσιτέλεια και την ισχύ των υποβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ III.11

Ακροάσεις

1. Όταν πρέπει να πραγματοποιηθεί ακρόαση, το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν διαβούλευσης με τα μέρη, ενημερώνει τα μέρη εγκαίρως σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο διεξαγωγής της ακρόασης.
2. Η ακρόαση είναι δημόσια, εκτός αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά, αυτεπαγγέλτως ή αιτήσει των μερών, για σοβαρούς λόγους.
3. Τα πρακτικά κάθε ακρόασης συντάσσονται και υπογράφονται από τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου. Τα εν λόγω πρακτικά είναι τα μόνα αυθεντικά.
4. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή της ακρόασης διαδικτυακά σύμφωνα με την πρακτική του Διεθνούς Γραφείου. Τα μέρη ενημερώνονται εγκαίρως για την πρακτική αυτή. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται η παράγραφος 1, κατ' αναλογία, και η παράγραφος 3.

Ερήμην διαδικασία

1. Αν ο ενάγων δεν υποβάλει, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο ή που έχει ορίσει το διαιτητικό δικαστήριο, χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους, το οικείο δικόγραφο αγωγής, το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει την περάτωση της διαιτητικής διαδικασίας, εκτός αν υπάρχουν εκκρεμή ζητήματα επί των οποίων ενδέχεται να απαιτείται απόφαση και αν το διαιτητικό δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο.

Αν ο εναγόμενος δεν υποβάλει, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο παρόν πρωτόκολλο ή που έχει ορίσει το διαιτητικό δικαστήριο, χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους, την απάντησή του στην κοινοποίηση διαιτησίας ή το οικείο υπόμνημα αντίκρουσης, το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει τη συνέχιση της διαδικασίας, χωρίς να θεωρεί ότι η παράλειψη αυτή συνιστά αποδοχή των ισχυρισμών του ενάγοντος.

Το δεύτερο εδάφιο εφαρμόζεται επίσης στην περίπτωση που ο ενάγων δεν απαντήσει σε ανταγωγή.

2. Αν ένα μέρος, το οποίο έχει κληθεί δεόντως σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ.11 παράγραφος 1, δεν εμφανιστεί σε ακρόαση και δεν προβάλει επαρκείς λόγους για τη μη εμφάνισή του, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνεχίσει τη διαιτησία.

3. Αν ένα μέρος, το οποίο έχει κληθεί δεόντως από το διαιτητικό δικαστήριο να προσκομίσει περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία, δεν το πράξει εντός της ταχθείσας προθεσμίας χωρίς να προβάλει επαρκείς λόγους για τη μη προσκόμισή τους, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή του.

ΑΡΘΡΟ ΙΙΙ.13

Περάτωση της διαδικασίας

1. Όταν αποδεικνύεται ότι τα μέρη είχαν ευλόγως τη δυνατότητα να εκθέσουν τα επιχειρήματά τους, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να κηρύξει την περάτωση της διαδικασίας.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, να αποφασίσει, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία ανά πάσα στιγμή προτού λάβει την απόφασή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΑΡΘΡΟ ΙV.1

Αποφάσεις

Το διαιτητικό δικαστήριο καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνει τις αποφάσεις του με συναίνεση. Αν, ωστόσο, αποδειχθεί αδύνατη η λήψη απόφασης με συναίνεση, η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου λαμβάνεται με πλειοψηφία των διαιτητών.

Μορφή και ισχύς της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου

1. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει χωριστές αποφάσεις επί διαφορετικών ζητημάτων σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.
2. Όλες οι αποφάσεις είναι γραπτές και αιτιολογημένες. Είναι οριστικές και δεσμευτικές για τα μέρη.
3. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου υπογράφεται από τους διαιτητές, περιέχει την ημερομηνία κατά την οποία ελήφθη και αναφέρει τον τόπο της διαιτησίας. Αντίγραφο της απόφασης υπογεγραμμένο από τους διαιτητές κοινοποιείται στα μέρη από το Διεθνές Γραφείο.
4. Το Διεθνές Γραφείο δημοσιοποιεί την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου.

Το Διεθνές Γραφείο, όταν δημοσιοποιεί την απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου, τηρεί τους σχετικούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, του επαγγελματικού απορρήτου και των νόμιμων συμφερόντων εμπιστευτικότητας.

Οι κανόνες που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο είναι πανομοιότυποι για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς της εσωτερικής αγοράς στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για τη συμφωνία για την υγεία, τη συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων και τη συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας. Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της συμφωνίας, τους εν λόγω κανόνες μέσω απόφασης.

5. Τα μέρη συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση με όλες τις αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.

6. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο, αφού λάβει τη γνώμη των μερών, ορίζει στην απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης εύλογη προθεσμία εντός της οποίας τα μέρη πρέπει να συμμορφωθούν με την απόφασή του σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 5 της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εσωτερικές διαδικασίες των μερών.

ΑΡΘΡΟ IV.3

Εφαρμοστέο δίκαιο, κανόνες ερμηνείας, διαμεσολαβητής

1. Το εφαρμοστέο δίκαιο περιλαμβάνει τη συμφωνία, καθώς και τους κανόνες και τις αρχές του διεθνούς δικαίου που εφαρμόζονται μεταξύ των μερών για την ερμηνεία των συνθηκών.
2. Προηγούμενες αποφάσεις που έχουν ληφθεί από όργανο επίλυσης διαφορών όσον αφορά την αναλογικότητα των αντισταθμιστικών μέτρων βάσει άλλης διμερούς συμφωνίας μεταξύ εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 της συμφωνίας είναι δεσμευτικές για το διαιτητικό δικαστήριο.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο δεν μπορεί να αποφασίζει ως διαμεσολαβητής ή *ex aequo et bono*.

ΑΡΘΡΟ IV.4

Αμοιβαία αποδεκτή λύση ή άλλοι λόγοι για την περάτωση της διαδικασίας

1. Τα μέρη μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση στη διαφορά τους. Κοινοποιούν από κοινού κάθε τέτοια λύση στο διαιτητικό δικαστήριο. Αν η λύση απαιτεί έγκριση σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες ενός εκ των μερών, η κοινοποίηση παραπέμπει σ' αυτήν την απαίτηση και η διαδικασία διαιτησίας αναστέλλεται. Αν δεν απαιτείται έγκριση, ή με κοινοποίηση της ολοκλήρωσης των εθνικών διαδικασιών, η διαδικασία διαιτησίας περατώνεται.
2. Αν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο ενάγων ενημερώσει εγγράφως το διαιτητικό δικαστήριο ότι δεν επιθυμεί να συνεχίσει περαιτέρω τη διαδικασία και αν, κατά την ημερομηνία παραλαβής της εν λόγω κοινοποίησης από το διαιτητικό δικαστήριο, ο εναγόμενος δεν έχει προβεί ακόμη σε καμία ενέργεια στο πλαίσιο της διαδικασίας, το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει διάταξη με την οποία διαπιστώνει επισήμως την περάτωση της διαδικασίας. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται επί των εξόδων, τα οποία βαρύνουν τον ενάγοντα, αν αυτό δικαιολογείται από τη στάση του εν λόγω μέρους.
3. Αν το διαιτητικό δικαστήριο, προτού λάβει απόφαση, καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της διαδικασίας έχει καταστεί άνευ αντικειμένου ή αδύνατη για οποιονδήποτε λόγο εκτός από εκείνους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, το διαιτητικό δικαστήριο ενημερώνει τα μέρη για την πρόθεσή του να εκδώσει διάταξη για την περάτωση της διαδικασίας.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται όταν εκκρεμούν ζητήματα επί των οποίων ενδέχεται να είναι αναγκαίο να ληφθεί απόφαση και αν το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να το πράξει.

4. Το διαιτητικό δικαστήριο κοινοποιεί στα μέρη αντίγραφο της διάταξης για την περάτωση της διαιτητικής διαδικασίας ή της απόφασης που λαμβάνεται με συμφωνία μεταξύ των μερών, υπογεγραμμένης από τους διαιτητές. Το άρθρο IV.2 παράγραφοι 2 έως 5 εφαρμόζεται στις διαιτητικές αποφάσεις που λαμβάνονται με συμφωνία μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ IV.5

Διόρθωση της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου

1. Εντός 30 ημερών από την παραλαβή της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου, ένα μέρος μπορεί, με κοινοποίηση στο άλλο μέρος και στο διαιτητικό δικαστήριο μέσω του Διεθνούς Γραφείου, να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο να διορθώσει στο κείμενο της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου τυχόν σφάλματα υπολογισμού, λάθη εκ παραδρομής ή τυπογραφικά λάθη ή τυχόν σφάλματα ή παραλείψεις παρόμοιας φύσης. Αν το διαιτητικό όργανο κρίνει το αίτημα δικαιολογημένο, προβαίνει στη διόρθωση εντός 45 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Το αίτημα δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα όσον αφορά την προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο IV.2 παράγραφος 6.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασής του, να προβεί με δική του πρωτοβουλία στις διορθώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Οι διορθώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται γραπτώς και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης. Εφαρμόζεται το άρθρο IV.2 παράγραφοι 2 έως 5.

ΑΡΘΡΟ IV.6

Αμοιβές διαιτητών

1. Οι αμοιβές που αναφέρονται στο άρθρο IV.7 είναι εύλογες, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, του χρόνου που αφιερώνουν σ' αυτήν οι διαιτητές και όλων των άλλων σχετικών περιστάσεων.
2. Καταρτίζεται και επικαιροποιείται, όταν κρίνεται αναγκαίο, κατάλογος ημερήσιας αμοιβής και μέγιστων και ελάχιστων ωρών ο οποίος είναι κοινός για όλες τις διμερείς συμφωνίες στους τομείς της εσωτερικής αγοράς στους οποίους συμμετέχει η Ελβετία, καθώς και για τη συμφωνία για την υγεία, τη συμφωνία για τις Συναλλαγές Γεωργικών Προϊόντων και τη συμφωνία σχετικά με την τακτική χρηματοδοτική συνεισφορά της Ελβετίας. Η μεικτή επιτροπή εγκρίνει και επικαιροποιεί, για τους σκοπούς της συμφωνίας, τον εν λόγω κατάλογο μέσω απόφασης.

ΑΡΘΡΟ IV.7

Έξοδα

1. Κάθε μέρος επωμίζεται τα έξοδά του και το ήμισυ των εξόδων του διαιτητικού δικαστηρίου.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει τα έξοδά του στην απόφασή του επί της ουσίας της υπόθεσης. Τα εν λόγω έξοδα περιλαμβάνουν μόνο:
 - α) τις αμοιβές των διαιτητών, οι οποίες πρέπει να δηλώνονται χωριστά για κάθε διαιτητή και να καθορίζονται από το ίδιο το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο IV.6·

β) τα έξοδα ταξιδιού και άλλα έξοδα των διαιτητών· και

γ) τις αμοιβές και τα έξοδα του Διεθνούς Γραφείου.

3. Τα έξοδα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι εύλογα, λαμβανομένων υπόψη του επίμαχου ποσού, της πολυπλοκότητας της διαφοράς, του χρόνου που αφιέρωσαν οι διαιτητές και τυχόν εμπειρογνώμονες που έχουν διοριστεί από το διαιτητικό δικαστήριο και τυχόν άλλων σχετικών περιστάσεων.

ΑΡΘΡΟ IV.8

Κατάθεση του ποσού των εξόδων

1. Κατά την έναρξη της διαιτησίας, το Διεθνές Γραφείο μπορεί να ζητήσει από τα μέρη να καταθέσουν ίσο ποσό ως προκαταβολή για τα έξοδα που αναφέρονται στο άρθρο IV.7 παράγραφος 2.

2. Κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, το Διεθνές Γραφείο μπορεί να ζητήσει από τα μέρη να καταθέσουν ποσά συμπληρωματικά προς εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Όλα τα ποσά που κατατίθενται από τα μέρη κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου καταβάλλονται στο Διεθνές Γραφείο το οποίο τα χρησιμοποιεί για την κάλυψη των πραγματικών εξόδων που πραγματοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, των αμοιβών που καταβάλλονται στους διαιτητές και στο Διεθνές Γραφείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ V.1

Τροποποιήσεις

Η μεικτή επιτροπή μπορεί να εγκρίνει, μέσω απόφασης, τροποποιήσεις στο παρόν πρωτόκολλο.